

Prof. Dr. Erdođan MOROĐLU
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakóltesi
Emekli Öğretim Üyesi

**ANONİM ORTAKLIKTA
GENEL KURUL KARARLARININ
HÜKÜMSÜZLÜĞÜ**

Güncellenmiş Dokuzuncu Baskı
İstanbul - 2020

onikilevha
YAYINLAMA VE DAĞITIM

İÇİNDEKİLER

Dokuzuncu Baskıya Önsöz.....	VII
Kısaltmalar	XXI
Giriş	1
1. Genel Kurul Kararı ve Hükümsüzlüğü	1
2. Türk Ticaret Kanunu'nun Düzenlemesi	2
a) Genel Düzenleme.....	2
b) Özel Düzenleme.....	5
c) Türk Ticaret Kanunu Hükümlerine Yollama	6
3. Konunun İncelenme Planı.....	6

Birinci Bölüm GENEL KURUL KARARI

§ 1. Genel Kurul Kararının Önemi	9
§ 2. Genel Kurul Kararı ile Oyun Tanımı ve Hukuki Nitelikleri.....	11
1. Genel Kurul Kararı	11
2. Oy	13
§ 3. Genel Kurul Kararının Türleri.....	14
I. Paysahiplerinden ve/veya Temsilcilerinden Oluşan Genel Kurulların Kararları.....	14
1. Esasa ve Usule İlişkin Kararlar	15
2. Olumlu veya Olumsuz Kararlar.....	16

3. İmtiyazlı Paysahipleri Genel Kurulları Kararları.....	17
4. Azınlık Kararları	19
5. Katılma İntifa Senedi (KİS) Sahipleri Özel Kurulu Kararları.....	21
6. Seçim Kararları	23
II. Diğer Genel Kurullar Kararları	23
§ 4. Genel Kurul Kararlarının Yorumlanması	24

İkinci Bölüm
GENEL KURUL KARARLARININ VE
İŞLEM BÜTÜNÜNÜN HÜKÜMSÜZLÜĞÜ
HALLERİ

I. Genel Olarak	27
§ 5. İptaledilebilirlik	28
§ 6. Butlan	29
§ 7. Yokluk	32
§ 8. Askıda Hükümsüzlük	38
II. İşlem Bütününün Hükümsüzlüğü Halleri	50

Üçüncü Bölüm
YABANCI HUKUKTA
GENEL KURUL KARARLARININ
HÜKÜMSÜZLÜĞÜNE GENEL BAKIŞ

§ 9. İsviçre Hukuku.....	53
§ 10. Alman Hukuku	57

Dördüncü Bölüm
KESİN (MUTLAK) HÜKÜMSÜZLÜK
HALLERİNİN SINIRLANDIRILMASI

§ 11. Kesin Hükümsüzlük Halleri ile İptaledilebilirliğin Sınırlandırılması..... 67

1. Türk Ticaret Kanunu'ndaki Durum 67

2. Önerim..... 75

Beşinci Bölüm
GENEL KURUL KARARLARININ
YOKLUĞU

§ 12. Genel Kurul Kararlarının Meydana Gelmesi Koşulları ve Yokluk 77

I. Genel Kurul..... 77

1. Genel Kurulun Toplanması Zorunluluğu..... 77

2. Toplantıya Çağrı 79

a) Çağrı Zorunluluğu 79

b) Çağrının Mevcudiyeti Koşulları 80

aa) Çağrının Bütün Payscalelerine Yapılması..... 80

bb) Çağrının Yetkili Organ veya Kişilerce Yapılması..... 85

aaa) Yönetim Kurulu 85

bbb) Tek Bir Payscaleli 90

ccc) Azınlık 90

ddd) Tasfiye Memurları 93

eee) Anasözleşme İle Çağrı Yetkisi Verilmesi..... 93

fff) İmtiyazlı Payscaleleri Genel Kurulunu Çağrı Yetkisi 94

ggg) Diğer Mevzuata Göre Genel Kurul Toplantıya Çağrıya Yetkili Olanlar 95

aaa) Yeddi Adillerce Çağrı.....	95
bbb) Kayyım Tarafından Çağrı.....	96
cccc) İflâs İdaresince Çağrı.....	98
cc) Çağrının Yapılış Şekli ve İçeriği	
Bakımından Geçerlilik Koşulları.....	98
aaa) Yapılış Şekli Bakımından	98
bbb) İçeriği Bakımından.....	101
aaaa) Ortaklığın Ünvanı.....	102
bbbb) Toplantının Yeri ve Zamanı	102
cccc) Gündem.....	104
dddd) TTK'nun 437/1 inci Maddesi	
Hükmü	108
ccc) Çağrının Şartlı Olarak Yapılıp	
Yapılamayacağı	108
d) Çağrı Gereklere Aykırılığın Yaptırımı	110
3. Çağrısız Genel Kurul.....	111
a) Bütün Payların Sahip veya	
Temsilcilerinin Hazır Bulunmaları.....	112
b) Pysahiplerinin Toplantıya ve Karara	
İtiraz Etmemiş Bulunmaları.....	112
4. Tek Kişilik Anonim Ortaklıklarda Durum.....	115
5. Genel Kurulun Toplanması.....	115
a) Pysahipleri İle Temsilcilerinin Katılma	
Hakkı	115
b) İntifa Hakkı Sahipleri.....	120
c) Toplantı Nisabı	121
d) Yönetim Kurulu Üyeleri ve Denetçiler.....	125
e) Toplantılarda Gümrük ve Ticaret	
Bakanlığı Temsilcisinin Hazır	
Bulunması ve Toplantı Tutanağını	
İmzalaması Zorunluluğu	126
f) Genel Kurula Katılabilecek Diğer Kişiler ...	128
II. Karar.....	129
1. Öneriler ve Müzakere.....	130
2. Oylama ve Karar Nisabı	133
a) Oylama	133

b) Karar Nisabı	134
3. Oylama Sonucunun Tesbiti ve Toplantı Tutanağı	140
§ 13. Ortaklığın İşletme Konusu ve Yokluk	145
§ 14. Genel Kurul Kararlarının Yokluğunun İleri Sürülmesi	148
1. Genel Olarak	148
2. Yokluğun Tesbiti Davasının Tâbi Olduğu Usul Kuralları	149

Altıncı Bölüm
GENEL KURUL KARARLARININ
BUTLANI

§ 15. Butlanın Sebepleri	152
I. Emredici Hükümlere Aykırılık	153
1. Genel Olarak	153
2. Nisbi Emredici Hükümlere Aykırılık ve Butlan	154
a) TTK.nun 447 nci Maddesindeki Düzenleme	154
b) Diğer Nisbi Emredici Hükümlere Aykırılıklar	159
3. Kesin (Mutlak) Emredici Hükümlere Aykırılık	160
a) Genel Kurul Kararlarının Unsurlarına İlişkin Emredici Hükümler	161
b) Ortaklığın Temel Niteliklerine ve Yapısına İlişkin Emredici Hükümler	162
c) Ortaklık Sermayesinin ve Alacaklıların Çıkarlarının Korunmasına İlişkin Emredici Hükümler	163
II. Ahlâka Aykırılık	166
1. Kararın Konusu Bakımından	166

2. Kararın Amaç ve Konusundan Anlaşılan Genel Karakteri Bakımından.....	167
3. Kararın Meydana Gelişi Bakımından.....	171
III. İmkânsızlık	172
IV. Kamu Düzenine Aykırılık	175
V. Kişilik Haklarına Aykırılık.....	176
VI. Kesin Hükme Aykırılık	176
§ 16. Kısmî Butlan	177
§ 17. Butlanın İleri Sürülmesi	178
I. Davanın Bir Tesbit Davası Niteliğinde Olması	179
II. Davada Davacının Güncel Hukuki Yararı Bulunması	180
III. Davanın Anonim ortaklığa Karşı Açılması.....	182
IV. Butlan Davasının Tâbi Olduğu Usul Kuralları	182
V. Butlanın Tesbiti Davası Yerine Açılan İptal Davasının Dinlenmesine Hukuki Engel Bulunmaması	184
VI. Butlanın Tesbiti Davası Sonucu Verilen Olumlu ve Olumsuz Hükümlerin Etkisi.....	185
§ 18. Butlanın İleri Sürülmesi ve Dürüstlük Kuralı	187
§ 19. Bâtıl Kararlar ve İcra Organı.....	191

Yedinci Bölüm

GENEL KURUL KARARLARININ İPTALİ

§ 20. İptal Davası Hakkı.....	195
1. Genel Olarak	195
2. İptal Davası Hakkının Hukuki Niteliği	197
a) Müktesep Hak Nitelemesi	197
b) Görüşüm.....	199

§ 21. İptaledilebilirliğin Maddi Hukuka İlişkin Koşulları	201
I. Genel Kurul Kararı	202
1. Red Kararları	203
2. İmtiyazlı Payscaleleri Özel Kurul Kararları....	207
3. Azınlık Kararları	210
4. Usule İlişkin Kararlar	211
5. Yönetim Kurulu Kararlarının Hükümsüzlüğü	213
a) İptaledilebilirlik Sorunu	213
b) Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı ve Yokluğu	219
II. Genel Kurul Kararının Kanuna, Anasözleşmeye veya Dürüstlük Kuralına Aykırılığı	221
1. Kanuna Aykırılık	221
2. Anasözleşmeye Aykırılık.....	225
a) Genel Olarak	225
b) Anasözleşmenin Müktesep Hak ve Alacak Oluşturan Hükümlerine Aykırılık..	226
3. Türk Ticaret Kanunu'nun 340 ıncı Maddesi Hükümü.....	230
4. Dürüstlük Kuralına Aykırılık	232
a) Genel Olarak	232
b) Eşitlik İlkesine Aykırılık	234
c) Hakların Başkalarına Zarar Vermeden veya En Az Zarar Verecek Şekilde Kullanılması İlkesi (Grundsatz der schonenden Rechtsausübung)	236
5. Sadakat Yükümlülüğü ve İptaledilebilirlik....	238
6. Genel Kurul Kararının Payscaleleri Arasındaki Sözleşmelere Aykırılığı.....	239
7. Genel Kurul Kararının İç Yönergeye Aykırılığı	240
III. Karar ile Kanuna veya Anasözleşmeye Aykırılık Arasında Nedensellik (İllyet) Bağlı ..	241

IV. Paysahiplerinin Somut Kişisel Haklarının İhlal Edilmiş Olması Koşulu	248
§ 22. Kısmî İptal	248
§ 23. İptal Davası	249
I. Genel Olarak	249
II. İptal Davasının Tarafları	252
A. DAVALI.....	252
1. Anonim Ortaklık	252
2. Azınlık ve İmtiyazlı Paysahipleri Kararlarının İptali Davalarında Davalı Sıfatı.....	256
B. DAVACILAR.....	258
1. Paysahipleri.....	259
a) Paysahiplerinin Dava Hakları.....	259
b) Payın veya Paysenedinin Birden Çok Sahibinin Bulunması	264
c) Pay veya Pay Senedi Sahibinin Mülkiyet Hakkının Başkasının İntifa, Rehin, Hapis, Saklama (Vedia) veya Kullanım Ödücüsü (Ariyet) Hakları ile Kayıtlı Olması	264
d) Paysahiplerinin İptal Davası Açabilmeleri Koşulları	268
aa) Genel Kurul Toplantısına Katılmış Olan Paysahiplerinin Dava Açmaları Koşulları	268
bb) Paysahiplerinin Karara Olumsuz Oy Verme ve Muhalefeti Tutanağa Geçirtme Koşulu Olmaksızın İptal Davası Açabilme Hakları	278
aaa) Toplantıya Çağrının Usulünce Yapılmaması	280
bbb) Gündemin Gereği Gibi İlan Edilmemesi.....	281
ccc) Genel Kurula Katılma Yetkisi Bulanmayan Kişilerin veya	

	Temsilcilerinin Toplantıya Katılıp Oy Kullanmaları	283
ddd)	Pay veya İntifa Hakkı Sahiplerinin Genel Kurula Katılmasına ve Oy Kullanmasına Haksız Olarak İzin Verilmemesi	285
cc)	Türk Ticaret Kanunu'nun 446/1-b Maddesi Hükmünün Eksikleri....	286
dd)	Müflis Paysahibinin İptal Davası Açma Hakkı	287
e)	Müktesep Haklara Aykırılık Nedeniyle Açılacak Davalardaki Durum.....	288
2.	Yönetim Kurulu	290
3.	Yönetim Kurulu Üyelerinden Herbirinin İptal Davası Açabilmesi.....	293
III.	İptal Davasında Süre	295
IV.	Yetkili ve Görevli Mahkeme.....	298
1.	Yetkili Mahkeme	298
2.	Görevli Mahkeme.....	299
3.	Kararların İptali Konusunda Tahkim	299
V.	Davada Uygulanacak Muhakeme Usulü	303
VI.	İptal Davasının Usul Hukukuna İlişkin Özellikleri	304
1.	Teminat.....	304
2.	Üç Aylık Dava Süresinin Sona Ermesinden Önce Duruşmaya Başlanamaması	307
3.	Davaların Birleştirilerek Görülmesi	308
4.	Davanın Açıldığı ve Duruşma Gününün İlânı.....	310
5.	İptal Davasına Müdahale	312
6.	Genel Kurul Kararının Yürütülmesinin Geri Bırakılması.....	316

7. İptali Dava Edilen Kararın (Müddeabihin) Değeri.....	325
VII. İptal Kararları İçin Kanun Yoluna Başvurulması.....	329
1. Genel Olarak	329
2. İstinaf.....	330
3. Temyiz.....	330
VIII. Kötüniyetle İptal Davası Açanların Sorumluluğu.....	332
IX. İptal Talebinin Reddedilmesine ve Kabulüne İlişkin Kesin Hükümlerin Etkileri .	334
1. İptal Talebinin Reddine İlişkin Kesin Hükmün Etkisi.....	334
2. İptal Talebinin Kabulüne İlişkin Kesin Hükmün Etkisi.....	335
a) Kesin Hükmün Bütün Pysahipleri ile Organları Bağlaması	335
b) Kesinleşmiş İptal Hükmünün Geçmiş Etkili Olması.....	336
X. Mahkemece İptal Kararı ile Birlikte Doğru Olan Karara da Hükmedilip Edilemeyeceği Sorunu	338
XI. İptal İlâmının Ticaret Siciline Tescili	342
XII. İptaledilebilir Kararlar ve İcra Organı	343
§ 24. Oyun İptali ve Genel Kurul Kararının Geçerliliğine Etkileri	344
§ 25. Tek ortaklı Anonim ortaklıklarda Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü.....	348
§ 26. Genel Kurul Kararının İptaledilebilirliğinin Yeni Bir Kararla Giderilmesi (İptaledilebilir Kararların Teyidi)	351
§ 27. Bir Genel Kurul Kararının Yeni Bir Genel Kurul Kararıyla İptali	355

§ 28. İptal ve Geçersizliğin Tesbiti Davalarının Halka Açılmaya ve Borsa Kotuna Alınmaya Etkisi..... 360

**Sekizinci Bölüm
GENEL KURUL KARARLARININ
İPTALİNE İLİŞKİN ÖZEL
DÜZENLEMELER**

1. Genel Olarak365
2. Birleşme, Bölünme ve Tür Değiştirilmesine İlişkin Genel Kurul Kararlarının İptali..... 365
3. Temsilcilerin Genel Kurulda Bildirim Yükümlülüklerini İhlâl Etmeleri 368
4. İmtiyazlı Paysahipleri Özel Kurulu Kararlarının İptali..... 369
5. Kayıtlı Sermaye Sisteminde Yönetim Kurulunun Sermaye Artırımı kararının İptali.....370
6. Genel Kurulun Sermayenin Azaltılmasına İlişkin Kararının İptali 370
7. İnternet Sitesine İlişkin Yükümlülüklerin İhlâli.. 371
8. Sermaye Piyasası Kanunu'nda Yeralan Özel Düzenlemeler 373

**Dokuzuncu Bölüm
HUKUKEN SAKAT GENEL KURUL
KARARLARI KARŞISINDA TİCARET
SİCİLİ MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN DURUMU**

§ 29. Ticaret Sicili Müdürlüğü'nün Tescili Gerekli Olmayan Genel Kurul Kararları Karşısındaki Durumu..... 377

§ 30. Ticaret Sicili Müdürlüğü'nün Tescili Zorunlu Genel Kurul Kararları Karşısındaki Durumu..... 379

I. Kararın Sakatlığının Yokluk veya Butlana Yolaçacak Nitelikte Olması.....	379
II. Kararın Sakatlığının Askıda Hükümsüzlük Oluşturması	381
III. Kararın Sakatlığının İptaledilebilirlik Oluşturması	381
1. İptal Davası Açılabilme Koşullarının Bulunmaması.....	382
2. İptal Davası Açılmış Olması veya Açılabilme Koşullarının Bulunması.....	382
3. İptaledilebilir Bir Genel Kurul Kararının Ticaret Siciline Tescilinin Hükmü	385
Sonuç ve Öneriler	387
Kaynakça	397